

tacitus cogites. Ad ipm ore meo clamaui
 z exaltaui sub lingua mea. **U**ide q̄ vult in
 secreto esse integer q̄ offert holocausta me-
 dullata. **H**oc agite fratres: hoc imitami-
 ni: vt dicatis. **V**enite audite quāta fecit ani-
 me mee. **O**ia enī que enarrat ipsius gratia
 fiunt in aīa nostra. **U**idete alia que dicat.
Iniquitatem si asperi in corde
 meo: nō exaudiet dñs. **C**onsiderate
 mō frēs: q̄ facile: q̄ quotidie hoīes erube-
 scentes hominū iniquitates accusāt: ma-
 le fecit: p̄dite fecit: sceleratus hō ē: hoc for-
 te p̄pter hoīes dicit. **U**ide si non in corde
 tuo conspicit iniquitatē: ne forte qd̄ respē-
 dis in altero cogites facere: z iō in illū cla-
 mes: nō qz fecit: sed qz inuēt̄ est. **R**edi ad
 te: intus esto tibi iudex. **E**cce in cubiculo
 tuo abscondito: i ipsa vena itima cordis tui
 vbi tu solus es: z ille qui videt illic: tibi di-
 spliceat iniquitas: vt placeas deo. **N**oli il-
 lam respicere: id noli illā diligere: sed poti-
 us despice: id est contemne z auertere ab
 ea. **Q**uicquid letū pmiserit vt illiciat ad
 peccādū: quicquid triste minatū fuerit: vt
 impellat ad malefaciendū: totū nihil ē: to-
 tum transit: despici dignū est vt calcet: nō
 cōspici vt acceptet. **S**uggestit enī aliquā-
 do per cogitationes vel verba colloquen-
 tiū maloz: **C**orumpūt enī mores bonos
 colloquia mala: tu noli ea respicere. **S**ed
 parū est in vultu: parū est in lingua: in cor-
 de noli respicere: id est noli diligē: noli ac-
 ceptare. **N**ā respectū p̄ dilectione poni q̄-
 tidianū est: primo quia de deo dicim⁹: re-
 spexit me. **Q**uid est respexit me? **A**n-
 te enī te nō videbat: **A**ut rursus attendebat: et
 p̄cibus tuis cōmonitus est: vt in te oculos
 mitteret: **U**idebat te z añ: sed respexit me
 dicis dilexit me. **E**t homini qui te videt: et
 rogas eū dicis: vt misereat tui: respice me.
Uidet te: z dicis respice me. **Q**uid ē respi-
 ce: **B**ilige attēde: misere mei. **E**rgo non
 ideo dixit iniquitatē si asperi i corde meo:
 qz oīno nulla iniquitas suggerit cordi hu-
 mano: **I**bi suggerit: non cesset suggestio: s̄
 fiet respectio. **S**i enim conspicis iniquita-
 tem: retro aspicias: z incurris sentētiam dñi
 dicēt̄ i euāgelio: **N**emo ponēs manū sup
 aratru: z respiciēs retro apt⁹ est regno dei.
Quid ergo debeo facē? **Q**uod ait **A**p̄ls:
 que retro oblitus in ea que ante sūt exten-
 tus. **R**etro enī nostra omnia q̄ trāsierunt:
 iniqua sunt. **N**emo ex bono venit ad chri-
 stum: omnes peccauerūt: vt credēdo iustifi-

cent. **P**erfecta iusticia nō erit: nisi i illa vi-
 ta: tñ ad p̄fectum z mores boni ab ip̄o in-
 spirant: ab ip̄o donant: **N**oli ergo tua me-
 rita cōputare: noli z si suggerit iniquitas:
 noli p̄sentire. **Q**uid enī ait: **I**niquitates si
 conspexi in corde meo: non exaudiet dñs.
Propterea exaudiuit me deus:
Quia iniquitatē nō cōspexi in corde meo.
Et intendit voci orationis mee.
Benedict⁹ deus me⁹: qui non amouit de-
 p̄cationē meā z misericordiā suā a me. **T**e-
 net sensuz ab eo loco vbi ait: venite audite
 narrabo vobis oēs qui timetis dñm quan-
 ta fecit anime mee: z dixit que auditis z ad
 finē ita cōclufit. **B**enedict⁹ de⁹ me-
 us qui non amouit dep̄cationem
 meā z misericordiā suā a me. **S**ic
 enim puenit ad resurrectionē iste qui loq̄t
 vbi iam z nos spe sum⁹: imo z nos sumus:
 z nostra vox ista est. **O**rdiu ergo h̄ sumus
 hoc rogemus deū: vt non a nobis amoue-
 at dep̄cationē nostrā: z misericordiā suā:
 id est vt pseueranter orem⁹: z pseueranter
 misereat. **A**dulti enim languescunt in oran-
 do: z in nouitate sue conuersionis seruen-
 ter orant: postea languide: postea frigide:
 postea negligenter quasi securi fiunt. **V**igilat
 hostis: dormis tu. **I**pse dñs p̄cepit i
 euāgelio: qz optet semp orare z nō deficē.
Et dat similitudinē de illo iniquo iudice q̄
 nec deū timebat: nec hominē reuerebat:
 quē iterpellabat illa vidua quotidie vt au-
 diret eaz: z cessit tedio: qui nō flectebatur
 misericordia: z ait sibi iudex nequā: **S**i nec
 deū timeo nec hoīes reuereor vel p̄pter te
 dium qd̄ mihi quotidie facit hec vidua: au-
 diam causam eius z vindicabo eā. **E**t ait
 dñs. **S**i iudex hoc nequā fecit: pat̄ vester
 nō vindicabit electos suos qui ad euz cla-
 mant die z nocte: **I**ta dico vob̄ faciet iudi-
 ciū eoz cito. **E**rgo nō deficiam⁹ in oratio-
 ne. **I**lle qd̄ p̄cessur⁹ ē: z si differt: nō aufert.
Securi d̄ pollicitatione ip̄i nō deficiam⁹
 in orādo: z h̄ ex b̄nficio ip̄ius est. **P**ropte-
 rea dixit: **B**ndict⁹ de⁹ me⁹: q̄ non amouit
 dep̄cationē meā: z misericordiā suā a me.
Cū videri nō a te amotā dep̄cationē tuā:
 secur⁹ esto: qz non ē a te amota misericor-
 dia eius.

Alia lra.
 t̄ nō habet.

Alia lra.
 t̄ attendit.
 t̄ dep̄catiōi.

Alia lra.
 t̄ nō habet.
 Alia lra.
 t̄ orationē.

ExPLICIT Tractatus de ps̄. LXV
INCIPIT Tractatus de ps̄. LXVI
Prefatio.
Meminit caritas vestra in duobus
 psalmis qui iā tractati sūt exhor-

tatos nos fuisse animā nostrā: vt bñdiceret dñm: et pio cantu dixisse: benedic aīa mea dñm. Si ergo hortati sum⁹ i illis psalmis animā nostrā vt benediceret dñm: in hoc psalmo recte dicit.

Expositio psalmi.

Alla lra.
Inobis.

Deus misereatur nostri: et benedicat nos: Benedicat aīa nostra dñm: et deus bñdicat nos.

Cū bñdicat nos dñs: nos crescimus: et cū benedicimus dominū: nos crescim⁹ vtrūq; nobis pdest. Nō auget ille bñdictione nostra: nec minuit maledictione nra. Qui maledicit dño ipse minuet: qui bñdicat dominū ipse auget. Prior est in nobis benedictio dñi: et cōsequens est: vt et nos benedicam⁹ dñm. Illa pluuia: iste fruct⁹ ē. Ergo tanq; reddidit fruct⁹ agricolae deo cōpluenti nos et colenti: cantem⁹ ista deuotione: nō sterili non inani voce: sed vero corde. Apertissime enī deus pater dictus est: agricola: Apłs dicit: Bei agricultura estis: dei edificatio estis. In reb⁹ hui⁹ mundi visibilibus vitis nō est edificat⁹: et edificat⁹ nō est vinea: nos autē vinea domini sum⁹: q; colit nos ad fructū. edificat⁹ dei sumus: q; colit nos et habitat in nobis. Et quid ait idē Apłs: Ego plantavi: apollo rigauit: sed deus incrementū dedit. Ergo neq; qui plātat est aliquid: neq; qui rigat: sed qui incrementū dat deus. Ille ergo incrementū dat: nunquid forte isti sunt agricolae? Agricola enim dicit⁹ qui plantat: qui rigat. Dixit autem Apłs: Ego plantavi: apollo rigauit. Querimus vñ ipse iam fecerit? Respōdit Apłs: Nō ego autē s; gratia dei meci. Ergo quocūq; te verteris: siue p angelos: deum inuenies agricolā tuū: siue p pphetas ipse est agricola tu⁹: siue p apostolos ipm agnosce agricolam tuū. Quid ergo nos? Fortasse oparij sumus agricolae illius: et s; ipsuz ab ipō imptitis viribus: et ab ipō donata grā. Ipse ergo et colit: et incrementuz dat: agricola autē homo vineaz colit hactenus: vt aret: putet: adhibeat cetera que pertinent ad agricolarū diligentia: pluere vinee sue nō pōt. Quod si forte irrigare pōt: de cui⁹ potest? Ipse ducit quidē in riuum: sed deus implet fontē. Postremo in vinea sua incrementū dare seruientis nō potest: formare fructus nō potest: modificare semina nō potest: tpa gignendi tempore nō potest. Deus autē qui oīa potest agricola noster est securi sum⁹. Forte ait aliquis: Lu-

dicis agricolam nostrū esse deum: imo ego apłos agricolae dico qui dixerūt: ego plātaui: apollo rigauit. Si ego dico nemo credit: si christus dicit: ve qui nō credit. Quid ergo dñs christus ait: Ego sum vitis vos sacramenta: pater meus agricola. Sitiat ergo terra et edat voces sitis sue: quoniam scriptū est: Anima mea sicut terra sine aq; tibi. Bicat ergo fra nostra: nos ipsi pluuia dei desiderans: Be⁹ misereatur nostri et benedicat nos. **Illuminet vultu suū super nos.** Quersurus eras fortasse quid est benedicat nos. Multis modis se volūt hoies benedici a deo. Alius benedici se vult vt habeat plenā domū necessarijs reb⁹ huic vite: Ali⁹ benedici se cupit vt optineat salutē corporis sine labe: Alius benedici se vult si forte egrotet vt reparet sanitatē: Ali⁹ desiderās filios et forte cōtristatus qd nō nascant benedici se vult: vt habeat posteritatē. Et quis enumeret diuersa vota hoim se a dño deo benedici cupientium: Quis autē nostrū dicturus est nō eē illaz dei benedictionē: si vel agricultura ei fructū ferat: vel domus cuiusq; abūdet copia rerū tēporaliū: vel ipa corporis salus: aut teneat ne amittat: aut amissa repetat? Fecunditas etiaz feminaz: et casta vota filios desiderantiū: ad quē p̄tinēt nisi ad dominū deū: Qui enim creauit quando non erat: ipse prolis successus fac̄ pmanere qd cōdidit. Facit hec deus: donat hec deus. Parū est nob̄ dicere: facit hec deus: donat hec deus: sed sol⁹ s; fac̄: sol⁹ donat. Quid enim? Facit hec deus: si facit hec aliquis: non deus facit hec. Et sol⁹ facit: et sine causa ista petuntur: vel ab hominib⁹ vel a demonibus: et queq; bona accipiunt inimici dei: ab illo accipiūt: et cū ab alijs petunt et accipiūt: ab illo accipiunt nesciētes. Quō cū puniunt et putant se ab alijs puniri: nescientes ab illo puniunt. Sic et cum vegetantur: implent: saluantur: liberantur. Et si hoc nescientes: vel hominib⁹ vel demonibus vel angelis tribuunt: nō habent nisi ab illo penes quez potestas est oim. Ad hoc dixerimus hec fratres vt quisq; etiaz ista terrena forte: vel propter supplementa necessitatis: vel ppter aliquā infirmitatez desiderat: non nisi ab illo desideret: qui est fons omniū bonoz et creator et recreator vniuersoz. Sed alia sūt dona que dat de⁹ et inimicis suis: alia que nō seruat nisi amicis suis. Que sunt dona q̄ dat de⁹ inimicis

suis: **Ea** que enūeraui. Non enī soli boni
 plenas habent domos rebus necessarijs:
 aut soli boni: vel salui facti sunt: vel d' egri-
 tudine cōualescūt: aut soli boni filios ha-
 bēt: soli boni pecuniā: soli boni cetera apta
 huic vite temporali atq; trāscunt. **Habēt**
 hec et mali: et aliqñ desunt bonis: sed desūt
 et malis: et plerūq; illis magi q̄ illis: aliqñ
 illis q̄ istis potius abūdat. **Pemixta** ista
 temporalia deus esse voluit: quia si bonis
 solis ea daret: putarēt et mali ppter hoc co-
 lendū desū. **Rursus** si ea solis malis daret:
 timerent boni infirmi conuerti: ne ista illis
 forte deessent. **Est** enim adhuc anima in-
 firma minus capax regni dei: nutrire illam
 debet deus agricola noster. **Nam** et arbor
 que iam tempestates robore sustinet: cū de
 terra nasceretur herba erat. **Flouit** ergo il-
 le agricola: nō solū robustas arbores pu-
 tare atq; purgare: sed etiā teneras in recē-
 ti ortu sepire. **Properea** dilectissimi: vt di-
 cere ceperā: si solis bonis darent ista: om-
 nes ppter hec accipiēda vellēt cōuerti ad
 deū. **Rursus** si solis malis darent: timerēt
 infirmi ne si puerterent amitterēt quod so-
 li mali haberēt: pmixta data sunt et bonis
 et malis. **Rursus** si solis bonis auferrētur:
 idem ille timor esset infirmoz nec cōuerte-
 rent ad deū. **Rursus** si solis malis auferrē-
 tur: ipā sola pena putaret qua mali plectū-
 tur. **Quod** ergo dat ea bonis solas inue-
 nītes: qđ dat ea et malis admonet bonos:
 vt alia desiderēt que nō habent cū malis
 cōmunia. **Rursus** bonis aufert ea quādo
 vult: vt interrogēt se d' suis viribus: et inue-
 niant se qui forte latebāt se: vtrū iā possint
 dicere: dñs dedit dñs abstulit: sicut domi-
 no placuit: ita factū est: sit nomē dñi bene-
 dictū. **Benedixit** enī et illa anima dñm: et
 reddidit fruct' cōpluta sagina benedictio-
 nis: dñs dedit dñs abstulit. **Subtraxit** da-
 ta: sed nō subtraxit datorē anima benedi-
 cta. **Omnis** simplex nō herens terrenis re-
 bus: nec visco implicatis pēnis iacēs: sed
 exerto nitore virtutū in geminis alis gemi-
 ne dilectionis exultat in auras libera: et vi-
 det sibi subtractū esse qđ calcabat: nō ibi
 incūbebat et diē securā: dñs dedit domi-
 no abstulit: sicut dño placuit ita factuz est: sit
 nomē dñi benedictū. **Bedit** et abstulit: ma-
 net qui dedit et abstulit: qđ dedit sit ergo no-
 men eius benedictū. **Ad** hoc ergo ista au-
 ferunt bonis. **Sed** ne quis forte infirm' di-
 ceret: quādo esse possem tāte virtutis sicut

sanctus Job. **Robur** miraris arboris: qđ
 modo nata ē. **Hec** magna quā mirari: sicut
 cui' ramis et ymbra refrigeras virga fuit.
Sed times ne tibi auferantur hec: tu cū ta-
 lis fueris attēde qđ auferūt et malis. **Quid**
 te ergo differis a cōuersiōe: **Qđ** bonus ti-
 mes amittere: forte amissur' malus es. **Si**
 bonus ea pdideris: adest cōsolator qui ab-
 stulit. **Area** exinanita est auro: cor plenuz
 est fide. **Foris** paup es: sed intus diues es.
Diuitias tecū portas quas nō amitteres
 etiam si de naufragio nudus exires. **Qđ** g'
 forte pditurus es malus: cur nō bonum te
 inuenit dānū: **Quādo** quidē vides et ma-
 los pati dānū: sed maiore illo damno feri-
 untur. **Inanis** est dom' inaniōr cōsciētia.
Quisquis malus ista pdiderit: nō habz fo-
 ris quod teneat: nō habet intus vbi requi-
 escat. **Fugit** hec vbi damnū passus est: vbi
 se ab oculis hoim de diuitiaz ostentatiōe
 iactabat. **Jam** se i oculis hoim iactare nō
 potest: ad se intro nō redit: qđ nihil habet.
Nō est imitatus formicam: nō sibi collegit
 grana cū estas esset. **Quid** dixit cum estas
 esset: **Cū** esset vita et tranquillitas: cuz esset
 seculi huius erga illuz pspertitas: quando
 ei vacabat: qñ felix vocabat ab oib': estas
 ipsius erat: imitaret formicaz: audiret ver-
 ba dei: colligeret grana: int' recōderet. **Ve-**
 nerat temptatio tribulationis: supuenerat
 hyems: tempestas timoris: frig' tristitie:
 siue dānum esset: siue salutis pcriculū: siue
 aliqua orbitas suoz: siue aliqua exhono-
 ratio: siue humiliatio hyems erat. **Redit**
 formica ad id quod estate collegit: et int'
 in secreto suo vbi nemo videt esthuis labo-
 rib' recreat. **Quā** sibi ista colligebat estate
 videbāt oēs: cū his pascit i hyeme nullus
 videt. **Quid** est hoc: **Slide** formicam dei:
 surgit quotidie ad ecclesiā dei: currit: orat:
 audit lectionē: hymnū cantat: ruminat qđ
 audiuit: apud se cogitat: recōdit intus gra-
 na collecta d' area. **Hec** ipā que mō dicūt
 qui prudenter audiunt hoc agūt: et ab om-
 nibus vident' pcedere ad ecclesiā: redire
 de ecclesiā: audire sermonē: audire lectio-
 nem: inuenire libz: apire et legere: omnia
 ista vident' cum fiunt. **Formica** illa est con-
 terens iter: portans et recondens in cōspe-
 ctu cernentiū. **Venit** hyems aliqñ: cui enī
 nō veit: **Accidit** dānū: accidit orbitas: ce-
 teri miserant' forte vt miser qui non norūt
 quid int' habeat formica quod comedat:
 et dicunt: miser ille cui hoc accidit. **Quid**

illi credis animi esse? Quō confectus est:
Metitur ex se: cōpatit̄ ex virib⁹ suis: et iō
 fallit̄: quia mēsurā qua se metit̄: vult affer-
 re ad eū quē nō nouit: videt illuz passum
 dānū: aut humiliatū: aut orbitate pcussū.
Quid credis? **I**ste aliqd̄ mali fecit: vt hoc
 illi ptingeret: tale cor habeāt: aut talē aim
 inimici mei. **I**gnoras o homo: vere tu tibi
 inimic⁹ es: qui p̄ estate tibi nō colligis qd̄
 iste collegit. **N**odo intus formica. come-
 dit labores estatis: sed eam colligētē vide-
 re poterat: māducantē videre non potes.
Ista frēs quātū dñs dedit: quātū suggere-
 re ⁊ imbuere dignat⁹ est: infirmitatē ⁊ hu-
 militatē nostrā: quātū capim⁹ p̄ modulo
 nostro: dixim⁹ quare det deus oīa ista per-
 mixta: ⁊ bonis ⁊ malis: ⁊ quare auferat: et
 bonis ⁊ malis. **B**edit tibi: non extollaris:
 abstulit tibi nō frangaris. **T**imes ne aufe-
 rat: pōt auferre ⁊ malo. **A**dell⁹ ergo bonus
 quod dei est amittis: sed deū tenes. **S**ic ḡ
 ⁊ ille mal⁹: ipm̄ hortamur. **P**assur⁹ es dā-
 nū: quis non passurus est orbitatē? **A**liqs
 casus irruet: aliqua calamitas de trāsuer-
 so: vnde cūq; plenus est mūdus: exempla
 non cessant. **L**oquor tibi in estate grana q̄
 colligis nō desūt. **A**ttēde ad formicā o pi-
 ger: collige cum potes: hyemis colligere te
 nō sinet: sed manducare quod collegerit.
Quā multi enīa tribulationē ita patiunt:
 vt nō eis vacet: nec legere aliquid: nec au-
 dire aliquid: nec forte admittunt: ad eos
 qui eos cōsolent̄. **R**emansit formica in ca-
 uerna: videat si collegit estate aliqd̄ quo
 se auocet hyeme. **S**ed mō quia benedicat
 nos: quare bñdicat nos: **Q**uia benedictio
 nem petit bec vox: vt benedicat nos deus:
 benedictionē: quā seruat anicis suis: quā
 solis bonis dat: ne p̄ magno appetas qd̄ ⁊
 mali accipiunt. **Q**uia bonus est deus fac̄
 illa qui solem suū facit oriri super bonos ⁊
 malos: ⁊ pluit sup iustos ⁊ iniustos. **Q**uid
 ergo precipue bonis? **Q**uid p̄cipue iustis?
Illuminet vultū suū sup nos. **S**olis hui⁹
 vultū illuminat sup bonos ⁊ malos: vul-
 tū tuū illumina sup nos. **V**ident istā lucē
 cū pecoribus ⁊ boni ⁊ mali: beati enī mun-
 do corde: qm̄ ipsi deū videbunt. **I**llumi-
 net vultū suū sup nos. **G**eminus intelle-
 ctus est: vterq; dicendus est. **I**llumina in-
 quit vultū tuū sup nos: ostēde nobis vul-
 tum tuū. **N**ō enim aliqñ illuminat vultuz
 suū deus: quasi aliqñ fuerit sine lumine:
 sed illumina super nos vt qd̄ latebat ape-

riat nobis: ⁊ quod erat: sed nobis abscon-
 ditū erat: reuelet sup nos: hoc est illumine-
 tur. **A**ut certe imaginē tuam illumina sup
 nos: vt hoc dixerit: illumina vultū suū su-
 per nos: imp̄ssisti nobis vultū tuuz: fecisti
 nos ad imaginē ⁊ similitudinē tuā: feci-
 sti nos nummū tuum: sed non debet ima-
 go tua in tenebus remanere. **A**dite radiū
 sapientie tue: expellat tenebras nostras: et
 fulgeat in nobis imago tua. **C**ognoscām⁹
 nos imaginē tuā: audiam⁹ qd̄ dictū est in
 canticiscanticoz: **N**isi cognoueris temet-
 ipsam o pulchra inter mulieres. **B**icif enī
 ecclesie: nisi cognoueris temetip̄az. **Q**uid
 est hoc? **N**isi cognoueris ad imaginē dei
 te factam: **O** anima ecclesie p̄ciosa: redē-
 pta sanguine agni imaculati: attende q̄nti
 valeas: quid p̄ te datū sit cogita. **B**icām⁹
 ergo ⁊ optem⁹: illuminet vultuz suū sup
 nos. **S**estām⁹ vultū eius: quō dicūt vul-
 tus impatorz: **T**ere quidē facer vultus dei
 est i imagine ipsius: sed iniqui nō cogno-
 scunt in se imaginē dei. **E**t illuminet vul-
 tus dei sup illos: quid debent dicere: **E**t
 illuminabis lucernā meā dñe: deus meus
 illuminabis tenebras meas. **S**um in tene-
 bris peccatorū: sed radio sapientie tue dis-
 cutantur tenebre mee. **A**ppareat vult⁹ tu-
 us: ⁊ si forte appareat p̄ me aliquantulū de
 formis effectus: a te reformet̄ qd̄ a te for-
 matū est. **I**lluminet ḡ vultū suū sup nos.
Ut cognoscāmus in terra viam
 tuā. **I**n terra hac: i hac vita cognoscām⁹
 viam tuā. **Q**uid est viā tuam? **Q**ue ducit
 ad te. **A**gnoscam⁹ quo eam⁹: agnoscam⁹
 qua eam⁹: vtrūq; in tenebris nō possum⁹.
Longe es a pegrinantibus: viā nobis por-
 reristi: p̄ quā redeundū sit ad te. **A**gnosca-
 mus in terra viā tuaz. **Q**ue est via ipsius:
 quia hoc optauim⁹ vt cognoscām⁹ in ter-
 ra viam tuā: **Q**uesituri sum⁹ eam nos: nō
 per nos discituri. **P**ossum⁹ eā de euange-
 lio discere: **E**go sū via dñs ait. **C**hrist⁹ di-
 cit: ego sūz via. **S**ed times ne erres: adie-
 cit: ⁊ veritas. **Q**uis errat i veritate? **E**rrat
 qui recessit a veritate. **V**eritas christus:
 via christus: **A**mbula. **T**imes ne moriar
 aīq; puenias: **E**go sūz vita: ego sūz iqt̄ via ⁊
 vitas ⁊ vita. **Q**uasi diceret: quid times?
Per me ābulas: ad me ābulas: in me req̄-
 escis. **Q**uid ergo ait: cognoscāmus in ter-
 ra viam tuā: nisi cognoscām⁹ in terra chri-
 stum tuū? **S**ed ipse psalm⁹ respōdeat: **R**e-
 putatis ex alijs scripturis adhibendū esse

*Alia fabry
 t et miferet
 nostri.*

testimonium: quod forte hic deest: repetendo ostendit quid dixerit: ut cognoscamus in terra via tua. **Et quasi tu querereres: in qua terra: qua via. In oibus gentibus salutare tuum: In qua terra quis: Audi in oibus gentibus. Quam via quis: Audi salutare tuum. An forte christus non est salutare ipsius: Et quid est quod dixit: senex ille timeo: Senex ille in euangelio inquit seruat: annosus usque ad infantiam verbi. Accepit enim senex ille: in manibus suis infantem verbum dei. Qui et in utero esse dignatus est: in manibus senis dedigeret. Ille in utero virginis: qui in manibus senis: infirmus infans et intra viscera et in manibus senis: ad dandam nobis firmitatem per que facta sunt omnia. Et si omnia et ipsa mater. Quia humilis: venit infirmus: sed induit infirmitate mutanda: quia et si crucifixus est: ex infirmitate: sed vivit ex virtute dei: Aplos ait. Erat ergo in manibus senis. Et quod ait senex ille: Quid ait gratulans quod iam soluedum hic esset: videns suis in manibus perituri a quo et in quo salus eius continebatur. Iam dimittis inquit: domine seruum tuum in pace: quia viderunt oculi mei salutare tuum. Ergo benedicat nos dominus et misereatur nostri: illuminet vultum suum super nos: ut cognoscamus in terra via tua. In qua terra: In oibus gentibus. Quam via: Salutare tuum. Quid sequitur: quia cognoscit via dei: quia cognoscit in omnibus gentibus salutare dei. **Cofiteant tibi populi dei: cofiteant tibi: inquit: populi omnes. Existit hereticus et dicit: Ego in africa populos habeo: et alii ex alia parte: et ego in galacia populos habeo. Tu in africa: ille in galacia: ego illum quero qui vbius habet. Certe ad istam vocem exultare ausi estis: quoniam audistis: cofiteant tibi populi dei. Audite sequentem versum: quia non de parte loquitur: cofiteant tibi populi omnes. Ambulate in via cum oibus gentibus: ambulate in via cum oibus populis o filij pacis: filij vnicę catholice ambulate in via: caritate ambulantes. Faciunt hi viatores ad solam laboris. Caritate vos in hac via: obsecro vos per ipsam viam: caritate in hac via caritatem novam: caritate: nemo ibi vetera cantet. Caritate amatoria proprie vestre: nemo vetera: via nova: viator novus: caritatem novam. Audi apostolum hortante te ad caritatem novam. Si qua igitur in christo nova creatura: vetera transferunt: ecce nova facta sunt. Caritatem novam caritate in via: quam cognovistis in fra. In qua terra: In oibus gentibus: propterea et caritatem novam non pertinet ad partem. Qui in parte cantat: veteris caritatem. Quodlibet caritet: ve****

tus cantat: veteris homo caritatem: diuisus est: carnalis est. Certe in quantum carnalis est: in tantum vetus: et in quantum spiritualis: in tantum novus. Et de quid dicat Aplos: Non potui vobis loqui quasi spiritualibus: sed quasi carnalibus. Tamen illos probat carnales: Tu enim videris dicere: ego sum Pauli: alii vero apollo: nonne inquit carnales estis. Ergo in spiritu caritatem novam: caritatem in via securam: sic viatores caritatem: et plerumque in nocte caritatem. Formidolosa circumstrepunt omnia: vel potius non circumstrepunt: sed circumsilunt: et quantomagis silentia: tantomagis formidolosa: caritatem tamen et quia latrones timeant: quanto securus caritatem in christo. Non hinc via ista latrone: si tu non deseres: viam non incidas in latrone. Caritatem inquit securus caritatem novam in via quam cognovistis in fra: hoc est in oibus gentibus. Et de quia ipsam caritatem novam non tecum caritatem qui in parte esse voluit: Caritate inquit domino caritatem novam: et sequitur caritate domino omnis terra. Cofiteant tibi populi dei: iuenerunt via tua: cofiteant. Ipsa caritatio cofessio est: cofessio peccatorum tuorum et virtutis dei. Tuam iniquitatem cofitere: gratiam dei cofitere. Te accusa: illum glorifica. Te reprehende: illum lauda: ut et ipse veniens: inueniat te punitorum tuum: ut exhibeat se tibi saluatorem tuum. Quid enim timeat cofiteri qui iuenerit hanc viam in oibus gentibus: Quid timeas cofiteri et in cofessione vestra caritatem caritatem novam cum omni terra: In omni terra in pace catholica cofiteri times deo ne cofessum daret. Si non cofessus lates: non cofessus daretur. Times cofiteri qui non cofitendo esse non potes occultus: daretur tacitus: qui posses liberari cofessus. Cofiteant tibi populi dei: cofiteant tibi populi omnes. Et quia ista cofessio non ad supplicium ducit: sequitur et dicit: **Letent et exultent gentes: Si plangunt animi hominem cofessi latrones: letent autem deum cofessi fideles. Si homo iudicet: exigit a latrone cofessionem tortor et timor: imo aliquis cofessionem permittit timor: exigit dolor: et ille qui plangit in tormentis: timeat autem occidi cofessus portat tormenta quantum potest: et si victus dolore fuerit: profert ad mortem vocem suam. Nusquam ergo letent: nusquam exultans: antequam cofiteant exarat vngula: cum cofessus fuerit daretur carnifex: ducit miser vbius. Sed letent et exultent gentes. Tamen: Per ipsam cofessionem. Quare: Quia bonus est cui cofitent. Ad hoc exigit cofessionem: ut liberet humile: ad hoc daretur non cofitente: ut puniat superbum. Ergo tristestis antequam cofiteant: cofessus exulta: iam sanaberis: non cofitente cofessio tua sanie collegerat: apostema tumuerat: cruciabat te: requiescere non sinebat: adhi**

bet medic^o fomenta verbor^o z aliqñ secat: adhibet medicinale ferruz in corruptione tribulatiōis: tu agnosce medici manū: p̄sitere: exeat in p̄fessioe z defluat oīs sanies: iā exulta: iaz letare: qđ reliquum est: facile sanabit. **Cōfiteant tibi ppli de^o:** p̄fiteant tibi ppli oēs: z qz cōfitem: letent z exultent gētes. **Qm̄ iudicas p̄p̄los i eq̄tate:** Nemo te fallat: gaudeat iudicad^o: q̄ timuit iudicatur. **Preuidit enī z p̄ueit faciem ei^o in p̄fessioe:** ille aut p̄p̄los cū venerit i eq̄tate iudicabit. **Quid ibi valebit calliditas accusatoris:** vbi est testī cōsciētia: vbi tu eris z cā tua: vbi iudex nō q̄rit testē: **Ad uocatū misit tibi p̄pter illū:** z p̄ illū p̄sitere. **Age cām tuā:** z defensor ē penitētis: debitor venie cōfitem: iudex innocentis. **Time timere potuerit cām tuā:** vbi aduocat^o tu^o erit iudex tu^o. **Letent ḡ z exultēt gētes:** qm̄ iudicas p̄p̄los i eq̄tate. **Sz timē poterit ne male iudicent:** dent se corrigēdos: dent se dirigēdos ei q̄ videt iudicādos. **Hic corrigāt:** z nō timeāt cū iudicabūt. **Uide qđ dicat i alio psalmo.** **Be^o in noīe tuo saluū me fac:** z i v̄tute tua iudica me. **Quid ait:** **Si n̄ me pri^o saluas i noīe tuo:** debeo time re cū me iudicab i v̄tute tua. **Si at me pri^o saluas in noīe tuo:** quid timebo iudicātē in v̄tute: cui^o sal^o p̄cessit in noīe: **Sic etiā b̄ loco p̄fiteāt tibi ppli oēs.** **Et ne puterit aliquid timēdū i cōfessioe:** letent inq̄t: z exultēt gētes. **Quare letent z exultēt:** **Qm̄ iudicas p̄p̄los in eq̄tate.** **Nēo ḡ nos premiū dat:** nēo te corrūpit: nēo te fallit: ḡ securus sis: **Sz qđ de cā tua:** **Nēo corrūpit deum māifestū est:** ne forte iō magi timēdū sit: q̄a corrūpi nullo mō pōt. **Quō ḡ secur^o es secūdi illd qđ iā dcm̄ ē:** de^o i noīe tuo saluū me fac: z in v̄tute tua iudica me: sic z hic: letent z exultēt gētes: qm̄ iudicas p̄p̄los i eq̄tate. **Et ne timeāt iiqui: sbiecit.** **Et gētes in terra diriges:** **Præue erāt gentes:** z tortuose erāt gētes: puerse erāt gētes: merito prauitatē z distortiōis z puerisitatē sue: iudicē venientē timent. **Ueit man^o ipsius:** extēta ē misericorditer i p̄p̄los: dirigunt vt ambulēt rectā viam: quid timeāt v̄turus iudicē: qđ p̄mo agnouerūt correctorē: **Ad manib^o ei^o dent se:** ip̄elgētes i fra dirigit. **Bi recte aut gētes ābulātes i fide:** exultātes i illo: faciētes opa bona: z si qua forte qm̄ p mare nauigāt: intrat aq̄ p minutissimas ca uernas: p rimulas ad sentinā: exhauriēdo eā p opa bona: ne pl^o intrādo cumulū faci

at: z nauī dep̄mat: exhauriēdo q̄tidie: leiu nādo: orādo: elemosynas faciēdo: dicēdo puro corde: dimitte nobis debita n̄ra: sic z nos dimittim^o debitorib^o n̄ris. **Dicēdo ista ambula secur^o:** z exulta i via: cāta i via: nō li timere iudicē. **Antēq̄ esses fidelis iuenisti saluatorē:** ip̄iū te q̄siuit vt redimeret: redēptū deseret vt p̄dat: **Et gētes in terra diriget.** **Exultat:** gaudet orator: repetit eodē versus in exhortatiōe. **Cōfiteant tibi ppli de^o p̄fiteant tibi ppli omnes:** terra dedit fructu suū. **Quē fructū:** **Cōfiteāt tibi ppli oēs.** **Terra erat:** sp̄inis plena erat: accessit eradicātis man^o: accessit vocatio maiestāt ei^o z misericordie: cepit fra p̄siteri: iā dat fra fructū suū. **Baret fructū suū:** nisi añ cōplueret: **Baret fra fructū suū:** nisi ante misericordiā dei iueneret desup: **Legat mihi iqs:** quo cōpluta de dert fra fructū suū. **Audi cōpluētē dñm.** **Agite p̄niam:** appropinq̄bit enī regnū celoz. **Pluit z ip̄a pluuia:** tonitrus ē: terret: time tonātē: z excipe pluētē. **Ecce post illā vocē tonātis z pluētis dei:** post illā vocez aliquid de ip̄o euāgelio audiam^o: **Ecce illa meretrix malā famā h̄ns in ciuitate:** irrupit i alienā domū: q̄ nō erat inuitata ab hospite: s̄ ab iuitato vocata: vocata non lingua: sed gr̄a. **Houerat egra h̄re ibi se locū:** vbi medicū suū discūbere sciebat. **Ingressa ē q̄ erat peccatrix:** nō audet accedere nisi ad pedes: s̄let ad pedes: irrigat lachrymis: tergit crinib^o: vnget vngento. **Quid mirar^o:** **Terra dedit fructū suū.** **Ergo hoc factū ē tibi:** pluētē dño p os suū: facta sūt que legim^o in euāgelio: quo pluente dño p nubes suas: missis Ap̄lis z p̄dicātib^o veritate: terra ampl^o dedit fructū suū: z ista seges iā ipleuit orbē terraz. **Uide qđ deinde dicat.** **B̄ndicat nos de^o deus noster b̄ndicat nos de^o.** **B̄ndicat sic dixit:** etiā atqz etiā b̄ndicat: multiplicet b̄ndicēdo. **Attēdat caritas v̄ra:** qm̄ iā p̄cessit fruct^o h̄re in hierusalē. **Inde enī cepit ecclesia:** venit ibi sp̄s sanct^o z ipleuit sc̄tōs i v̄nū p̄gregatos: facta sūt mirac̄a: linguis oīm locuti sūt: ipleti sūt spiritu dei: cōuersi sūt qui ibi erāt: timētes z suscipientes imbrē diuinū: dederūt i p̄fessioe tātū fructū: vt oīa sua in cōe p̄ferrēt distribuētēs pauperib^o: vt nēo diceret aliqđ p̄p̄riū: s̄ essent illis oīa cōia: z haberēt aiaz v̄nā z cor v̄nū i deū. **Bonat^o enī ill^o erat sanguis dñi** quē fuderāt: donat^o erat ignoscēte dño: vt iam

quod fuderat etiam bibere disceret. **M**agnus ibi fructus: fra dedit fructum suum: et magnum fructum et optimum fructum. **N**umquid fra illa sola debuit dare fructum suum: **B**enedicat nos deus noster benedicat nos deus. **A**dhuc benedicat: benedictio enim in multiplicatione solet maxime et proprie intelligi. **P**robemus in **B**enese. **U**ideo opera dei. **F**ecit deus lucem: et diuisit deus in lucem et tenebras: lucem vocauit diem: et tenebras vocauit noctem. **N**on dictum est: benedixit lucem: etenim eadem lux redit et alinat diebus ac noctibus. **V**ocauit celum firmamentum in aquas et aquas: si dixit benedixit celum. **P**eruenit mare ab arida: et noiauit vtriusque: arida fra: et congregatores aquarum mare: nec hoc dictum est benedixit deus. **U**letum est ad ea que fecerunt habitura erant semine: et ex aqua existetia: ipsa enim maximam multiplicationis ubertatem habuit: et benedixit ea dominus dicens: **C**rescite et multiplicamini et replete aquas maris: et volatilia multiplicentur super fra. **S**ic et cum omnia subiecit homini quem fecit ad imaginem suam: scriptum est: et benedixit eos deus dicens: crescite et multiplicamini et replete faciem terrae. **E**rgo benedictio proprie ad multiplicationem valet: et ad impletam faciem terrae. **A**udi et in **B** psalmo: benedicat nos deus deus noster: benedicat nos deus. **E**t que valet ista benedictio: **E**t metuat eum omnes fines terre. **E**rgo fratres mei sic abundant in nomine christi benedixit nos deus: ut filijs suis impleat vniuersam faciem terre: ad optatum in regnum suum coheredibus vniuersi sui. **U**nicum genuit: et vnum noluit: vnicum genuit in quantum et vnum eum noluit. **F**ecit ei fratres: et si non gignendo: tamen adoptando fecit ei coheredes. **F**ecit eum participem patrius mortalitatis nostre: ut crederemur nos esse participes diuitiarum eius. **A**t tamen patris nostri: predicta sunt omnia: exhibent omnia: agit euangelium per orbem fratrum: omnis labor humani generis in hoc tempore testimonium dicit: implet omnia que in scripturis predicta sunt: sic versus ad hodiernum diem omnia venerunt: sic et que restant euentura sunt. **T**imeamus iudicium diem: veterum est dominum: que veit humilis: veiet excelsus: qui veit iudicandus: veiet iudicaturus. **A**gnoscamus humilem: ut non expauescamus excelsum: amplectamur humilem: ut desideremus excelsum. **B**esiderantibus enim se propitius veniet. **I**lli enim desiderant qui tenuerunt fidem eius: et seceperunt mandata eius. **N**am et si nolumus veiet. **U**elimum quod veiat: quod veiet et si nolumus. **Q**uod velimus ut veiat: **B**ene viuendo: bene agendo: preterita nos non delectent: presentia non nos teneant: ne claudamus aurem nostram de cauda: ne premamus aurem in terram: ne preteritis retardemur ab audiendo: ne pre-

sentibus implicemur: sed ad futura meditatio. **E**t tamen nos in ea que ante sunt: obliuiscamur presentia. **E**t quod modo laboramus: et quod modo gemimus: quod modo suspiramus: quod modo loquimur: quod ex quantalacumque parte sentimus: et cape non possumus: capiemus: profuemur in resurrectione iustorum. **R**enouabis iuuenturam nostram sicut aquila: tantummodo nos vetustate nostram ad petram christum coteramus. **S**ive illa vera sint fratres que dicuntur de serpente: vel dicuntur de aquila: siue sit fama potius hominum quam veritas: veritas est tamen in scripturis: et non sine causa si dixerunt scripture: nos quecquid illud significat faciamus: et que sit illud verum non laboremus. **T**u esto talis ut vetustas tua renouari possit sicut aquile: et scias eam non posse renouari: nisi vetustas tua in petra pertrita fuerit: id est nisi auxilio petre: nisi auxilio christi: non poteris renouari. **T**u noli dulcedine preterite vite obsurdescere aduersus verbum dei: noli presentibus rebus sic teneri et impediri ut dicas: non mihi vacat legere: non mihi vacat audire: hoc aurem premere in terra est. **T**u ergo talis noli esse: sed esto talis qualis pertra inuenis: id est ut preterita obliuiscaris: in anteriora te extendas: ut vetustate tuam in petra perteras. **E**t si que tibi similitudines date fuerit: si iueneris in scripturis crede: si non inueneris dicit nisi fama: nec valde credas: res ipsa forte ita est: forte non est ita: tu profice tibi valeat ad salutem ista similitudo. **N**on vis ad istam similitudinem: per aliam fac dum tamen facias. et securus expecta regnum dei: ne retardetur tecum oratio tua. **T**u enim christiane quando dicis: adueniat regnum tuum: quomodo dicis: adueniat regnum tuum: **E**xcute cor tuum vide. **E**cce veniat regnum tuum. clamat tibi venio: non times. **S**epe diximus caritati vestre: et predicare veritatem nihil est: si cor a lingua dissentiat: et audire veritatem nihil est: si non auditione fructus sequatur. **B**e isto loco quasi sublimiore loquimur ad vos: que sumus aut timore sub pedibus vestris deus nouerit qui propitius sit humilibus: quod non nos tam delectant voces laudantium: que deuotio contentium: et facta rectorum: et que non delectemur nisi presentibus vestris: in istis laudibus picitamus: ille nouerit qui nos ab omnibus piculis liberet: et nos vobiscum ab omni temptatione saluos in regno suo cognoscere et coronare dignetur.

Explicit Tractatus de ps. LXVI